

Utmattelse og smerter hos barn og unge i skolen
Nasjonalt seminar for skolehelsetjenesten
Onsdag 4.12. 2019 kl. 09:00 – 16:00

Arrangører:

[Nasjonalt kompetansetjeneste for CFS/ME](#)
[Nasjonalt kompetansetjeneste for psykosomatiske tilstander hos barn og unge](#)

Sted:

[MEET, møterom M6, Ullevål stadion, Oslo](#)
inngang D (i handelgaten) og opp i 3. etasje

Program

- 08:30 – 09:00 Kaffe og registrering
09:00 – 09:05 Velkommen
09:05 – 09:50 **Trond Diseth**: Når kroppen sier fra – stressrelaterte psykosomatiske tilstander hos barn og unge; et samfunnsperspektiv og hvorfor da samarbeider på tvers.
09:50 – 10:35 **Per Brodal**: Forståelse av smerte og tretthet i et nevrobiologisk perspektiv
10:35 – 10:45 **Pause** -
10:45 – 11:30 **Linn B Herner**: Når skole blir vanskelig – veier tilbake
11:30 – 12:30 **Lunsj**
12:30 – 13:00 **Ingrid B Helland**: Om CFS/ME inkludert informasjon om PEM
13:00 – 13:20 **Berit Njølstad**: Aktivitetsavpasning
13:20 – 13:40 **Birgitte Marie Heidel**: Fysisk aktivitet når kroppen streiker
13:40 – 13:55 **Pause**
13:55 – 14:40 **Anne-Brith Arlt, Bente Dammerud Arnesen og Kristine Guriby Solbrekke**: Hver dag teller. Tverrfaglig samarbeid og praktisk tilnærming til barn og unge med bekymringsfullt skolefravær i skolehelsetjenesten bydel Nordstrand
14:40 – 14:55 **Spørsmål og diskusjon**
14:55 – 15:10 **Ingrid B. Helland**: Betydningen av tverrfaglig arbeid
15:10 – 15:40 **Helene Helgeland**: En ung gutt med smerter og utmattelse. En kasuistikk
15:40 – 16:00 **Diskusjon/Oppsummering**

Vi tar forbehold om endringer i programmet.

Målgruppe: Skolehelsetjenesten, sosiallærere, rådgivere og eventuelt andre lærere

Nasjonalt kompetansetjeneste for CFS/ME
Nasjonalt kompetansetjeneste for psykosomatiske tilstander hos barn og unge

Påmeldingsfrist: 27.11.2019

Kursavgift: 800,- som inkluderer lunsjbuffé, kaffe, te og pauseservering

Husk å oppgi fakturaadresse. Faktura blir sendt etter seminaret.

Bindende påmelding til kompetanseCFSME@ous-hf.no

Foredragsholdere:

Per Brodal, professor emeritus, institutt for medisinsk basalfag, UiO

Anne-Brith Arlt, avd. helsesykepleier skolehelsetjenesten bydel Nordstrand

Bente Dammerud Arnesen, fysioterapeut for barn og unge /psykomotorisk fysioterapeut, bydel Nordstrand

Kristine Guriby Solbrekke, ergoterapeut for barn og unge, bydel Nordstrand.

Linn B. Herner, psykologspesialist, nevropsykolog, Avdeling for barn og unges psykiske helse i sykehus, OUS, Rikshospitalet.

Trond Diseth, barne- og ungdomspsykiater, professor, leder av Avdeling for barn og unges psykiske helse i sykehus, OUS, Rikshospitalet.

Birgitte Marie Heidel, spesialist i barne- og ungdomsfysioterapi og i psykomotorisk fysioterapi, Rikshospitalet, OUS

Berit W. Njølstad, ergoterapispesialist, Nasjonal kompetansetjeneste for CFS/ME, Rikshospitalet, OUS

Helene Helgeland, barnepsykiater, PhD, leder av Nasjonal kompetansetjeneste for psykosomatiske tilstander hos barn og unge, Avdeling for barn og unges psykiske helse i sykehus, OUS, Rikshospitalet.

Ingrid B. Helland, barnenevrolog, PhD, leder av Nasjonal kompetansetjeneste for CFS/ME, Barne-og ungdomsklinikken, OUS Rikshospitalet.

Spørsmål kan sendes til

kompetanseCFSME@ous-hf.no

eller

[Andrea Rellsve](#)

